

Tudományos kutatás és az alkotói tevékenység összekötése

Kutatás és az alkotás kölcsönhatásának keresése és oktatása a design képzésben

Losonczi Anna DLA

Moholy-Nagy Művészeti Egyetem vendég oktató; Magyar Tudományos Akadémia, posztdoktor; Ginkgo Architects

Tudományos kutatás és az alkotói tevékenység összekötése

Kutatás és az alkotás kölcsönhatásának keresése és oktatása a design képzésben

Kutatási szeminárium tematika kidolgozása
Kutatói-alkotói létforma modell kidolgozása (2012-től)

Jó gyakorlat – Felsőoktatás Nemzetközi
Fejlesztéséért pályázat

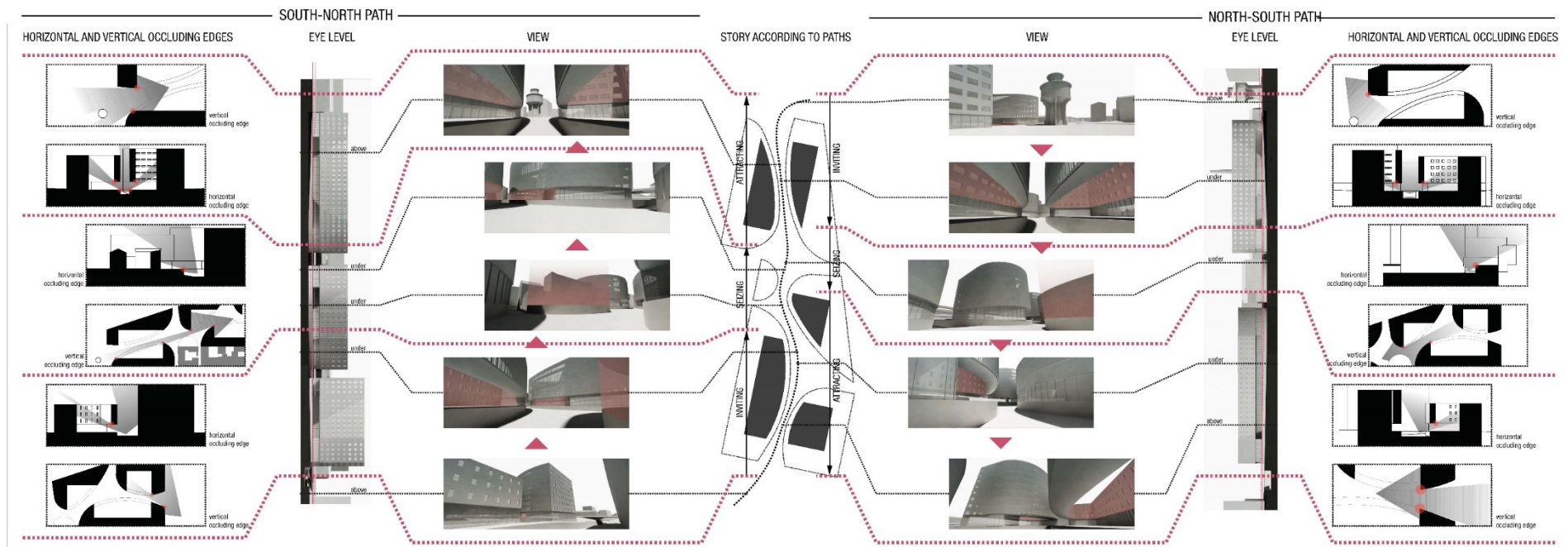
MOME /// Észlelépszichológiai kutatás és alkotás

BME /// Észlelépszichológia és Építészeti élmény

1. kiinduló igény / probléma / célok

tudományos kutatás ↔ intuitív gondolkodás, design dilemmája

1. kiinduló igény / probléma / célok

észlelépszichológia

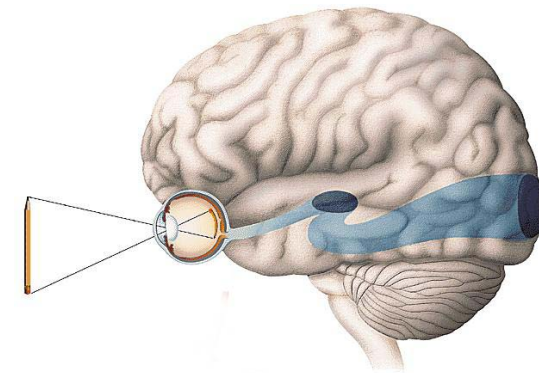

építészeti tervezés, design összekapcsolása

64 A épületet azonos jellegű tömegugrások tagolják. A legfelső rész azért válik le az épületről, mert ott a lyukkiosztás is változik.

32 A tömeg különösen ugrál, de a lyukak elhelyezésének összekapcsoló szerepe van. Az alsó tömeg élén átfordul a lyuk. A felső tömegen a lyuk folytatódik ott is, ahol alul tömegugrás van.

40 A horizontális tagolású épülettömeget hiába szeli ketté a vertikális rész, mégis egyértelmű, hogy utána folytatódik.

1. kiinduló igény / probléma / célok

probléma megoldás / konzultáció nemzetközi szintű kérdés

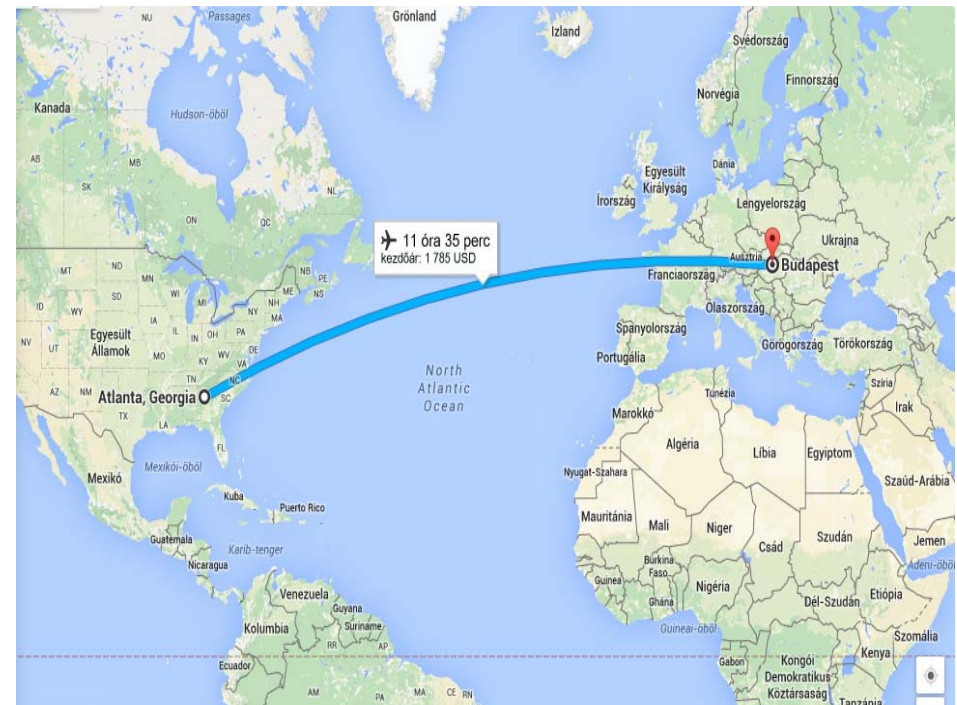
Atlanta 2015 (GaTech)
London 2015 (RIBA, SpSy 10)
Lund (Svéd.) 2016 (IAPS 24)
Temesvár 2014 (IAPS 23)
Lisszabon 2017 (SpSy 11)
Barcelona 2016 (VSAC)

iaps INTERNATIONAL ASSOCIATION
PEOPLE-ENVIRONMENT
STUDIES

Space Syntax

**Georgia Institute
of Technology**

RIBA

Ph.D. Talks

10.16.2015 | 12:00 hrs.

Room 250, West Architecture Building
College of Architecture

Atlanta

Rethinking Design Research

What is the relationship between design and research? One answer is to think of the designers as consumers of research: thus researchers either generate empirical findings that designers can incorporate into their work in order to improve its functioning, or they generate interesting ideas from which designers can draw creative insights. Another common answer is to think of design itself as a form of research. In this talk I describe an alternative way to think about the topic. I will argue that the more interesting issue is not to produce small results that architects can use but rather to use designers' intuitions to generate questions for researchers. I will first describe the conventional view of design-research interaction in a model published by RIBA (Royal Institute of British Architects), and then present an ongoing research study to describe a method to use designers to generate research questions.

Anna Losonczi DLA

Doctoral School of Architecture, University of Technology Budapest
Ginkgo-Green Architects, Budapest, Hungary
losonczi@ginkgoarchitects.com

The work presented here is a continuation of the research conducted by the professors John Peponis and Sonit Bafna in 2010-2012 at Georgia Institute of Technology in Atlanta (USA) and it is connected to the paper „Perceptual tuning of a Simple box“ (Sonit Bafna, Anna Losonczi, John Peponis; Space Syntax Symposium 8 Santiago de Chile 2012). Photo credits: Renders were produced by Matthew Swarts research scientist, Georgia Institute of Technology. Photos made by Anna Losonczi and Miklos Oroszlyan in 2010.

2. eredmények, tevékenységek

tudományos kutatók és alkotók munkájának kölcsönhatása

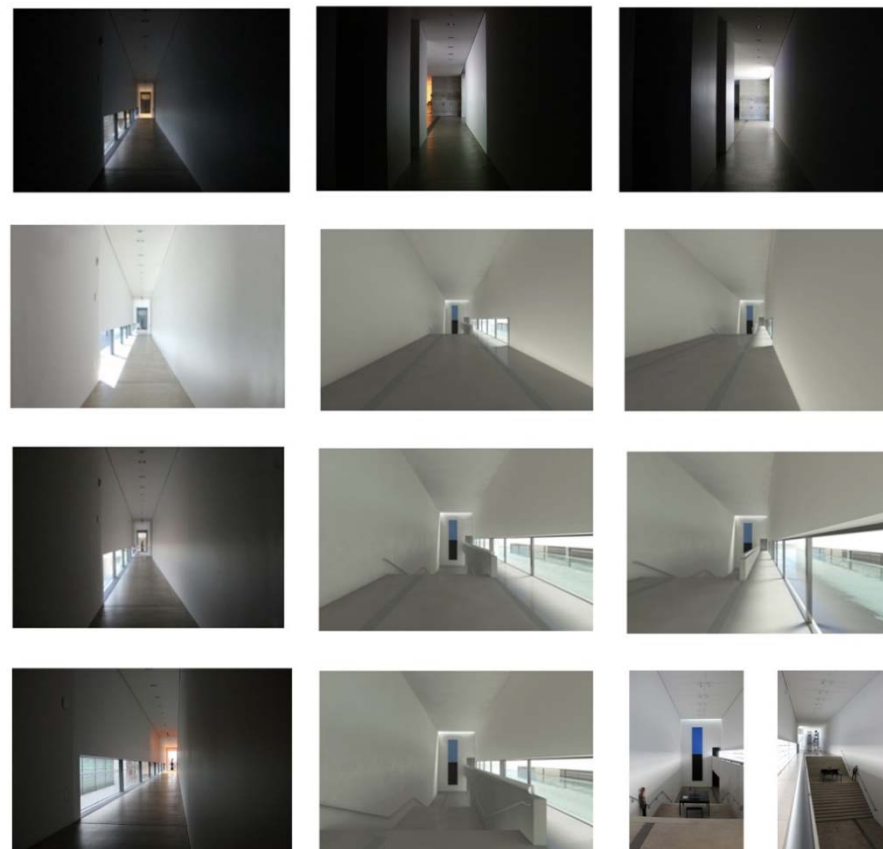
2. eredmények, tevékenységek

diszciplínák közötti párbeszéd

2. eredmények, tevékenységek

Lépéstartás a nemzetközi tudományos eredményekkel

2. eredmények, tevékenységek

belső térben mozgás --- észlelés --- térélmény tervezése

Losonczy Anna DLA

/ Magyar Tudományos Akadémia posztdoktori ösztöndíjas; Ginkgo Architects
témavezetők:

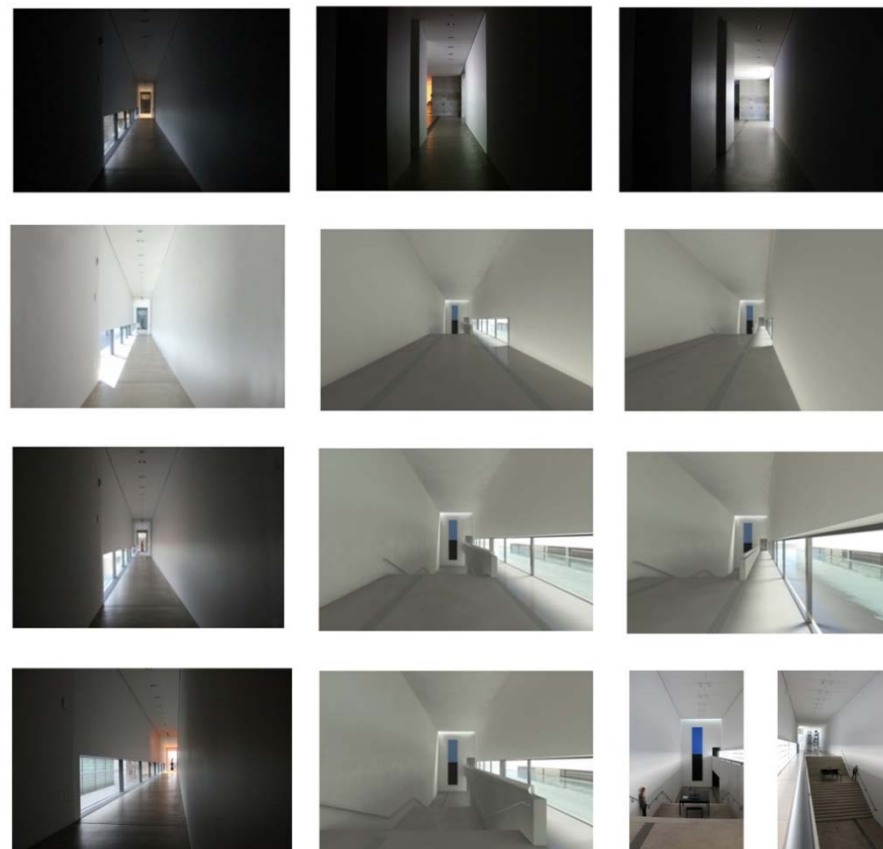
Sonit Bafna PhD

/ Georgia Institute of Technology, School of Architecture, Atlanta, USA

Dúll Andrea PhD habil

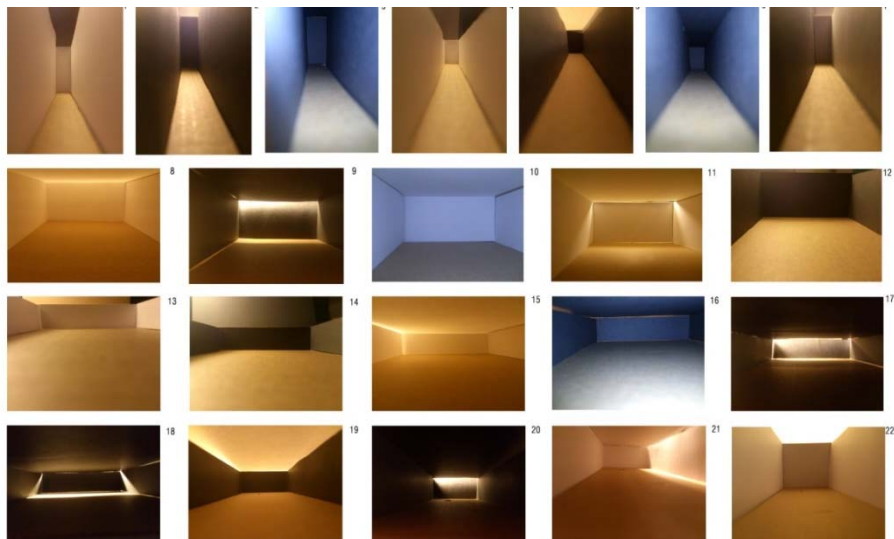
/ Gazdaság- és Környezetpszichológia Tanszék, Eötvös Loránd Tudományegyetem,
Budapest

Lépéstartás a nemzetközi tudományos eredményekkel

2. eredmények, tevékenységek

kutatás → alkotás

Hallgatói munkák: Budai Gabriella, Miriam Sabater Esteve, Damiana Gasparini,
Cristina Magallón, Gulyás Levente
Architecture and Psychology kurzus 2012 /2013 ősz (erasmus)
BME Építészmérnöki Kar

3. újszerűség, egyediség a megvalósításban

helyszínváltások

kontextus szerepe, egyénreszabott program

folyamatos témavezetés

a tananyagot kizárólag intenzív személyes jelenléttel lehet átadni

feladattípusok váltogatása

feladat típusok próbálgatása, párhuzamosság, keresés, egyénreszabott program

többszörös gondolkör módszere

egyéni és csoportos gondolkodás váltogatása
a feladatokat szokatlan (nehéz) természetük miatt közösen oldjuk meg,
de a gondolkodás egyéni fázisai kulcsfontosságúak
keresés

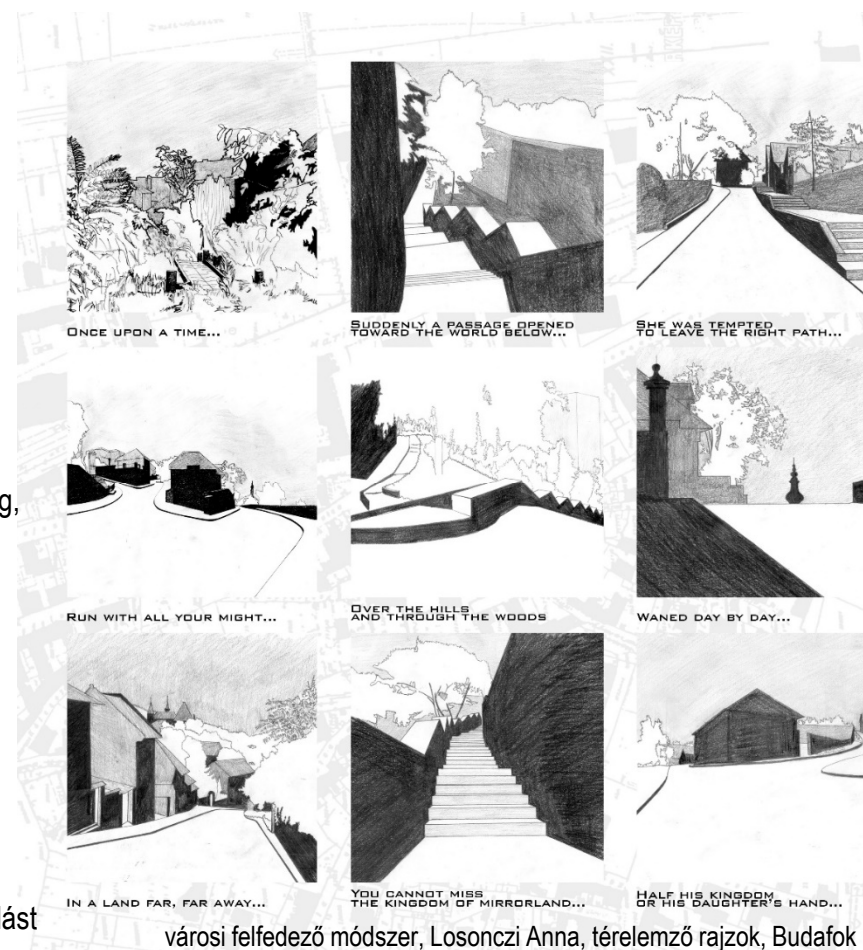
belekezdés módszere

odáig kell eljutni, hogy a hallgatók
„megpróbálkozzanak” a kérdés megválaszolásával

lényegkiemelés

a mondanivaló lényegkiemelő, érthető és figyelemfelkeltő
vizuális és verbális kommunikációja segíti a többkörös, témavezetett gondolkodást

módszer elemei

városi felfedező módszer, Losonczy Anna, térelemző rajzok, Budafok

3. újszerűség, egyediség a megvalósításban

intuitív szövegíró módszer

beleélő módszer

szabad asszociációs szövegírás a vizuális látvány egy elképzelt hatásáról
„mi lehet a befogadó fejében”

városi felfedező módszer

séták, megfigyelések

elmélet ---- megfigyelése a környezetünkben

alkotástársítás

saját vagy választott alkotás megfigyelése

elmélet ---- megfigyelése az alkotói gyakorlatban

alkotás módosítás módszere

egy választott elmélet mentén

célzott hatástervezés

léptékváltás módszere

valamilyen helyzetben megszületett gondolat

adaptálása más helyzetre

síkmintázatból térbe fordítás,

belső térben talált jelenség városi kontextusba helyezése stb.

módszer / feladattípusok

Karakai Hanna, Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, saját textil minta áttervezése

3. újszerűség, egyediség a megvalósításban

BUDAPEST építészet-design-pszichológia kutató-tervező csoport

építészet, design: Sonit Bafna PhD, John Peponis PhD, Losonczi Anna DLA, Gulyás Levente, Kurucz Attila, Sarbak Klára, Szántay Zsófia, Halász Bálint, Dobszai Dániel, Szabó Dániel, Karakai Hanna, kutatói szemináriumok hallgatói
 pszichológia: Düll Andrea PhD habil, Ragó Anett PhD, Illés Anikó PhD habil, Keszei Barbara

☐	↓	✓	+		☐	↓	✓	-	☐	↑		x	+	↑	↑	x	0	☐	↑	✓	^
☐	↓	✓	-		☐	↑	✓	+	☐	↑	↑	✓	+	↑	☐	x	+	☐	↑	☐	✓
☐	↓	x	+		☐	↑	✓	+	☐	↑	☐	✓	+	↑	☐	✓	0	☐	↑	☐	✓
☐	↓	✓	-		☐	↑	✓	-	☐	↑	↑	✓	0	↑	☐	x	0	☐	↑	☐	✓
☐	↓	✓	+		☐	↑	x	0	☐	↑	↑	x	+	↑	☐	x	+	☐	↑	☐	✓

alkotói intuíció
használata

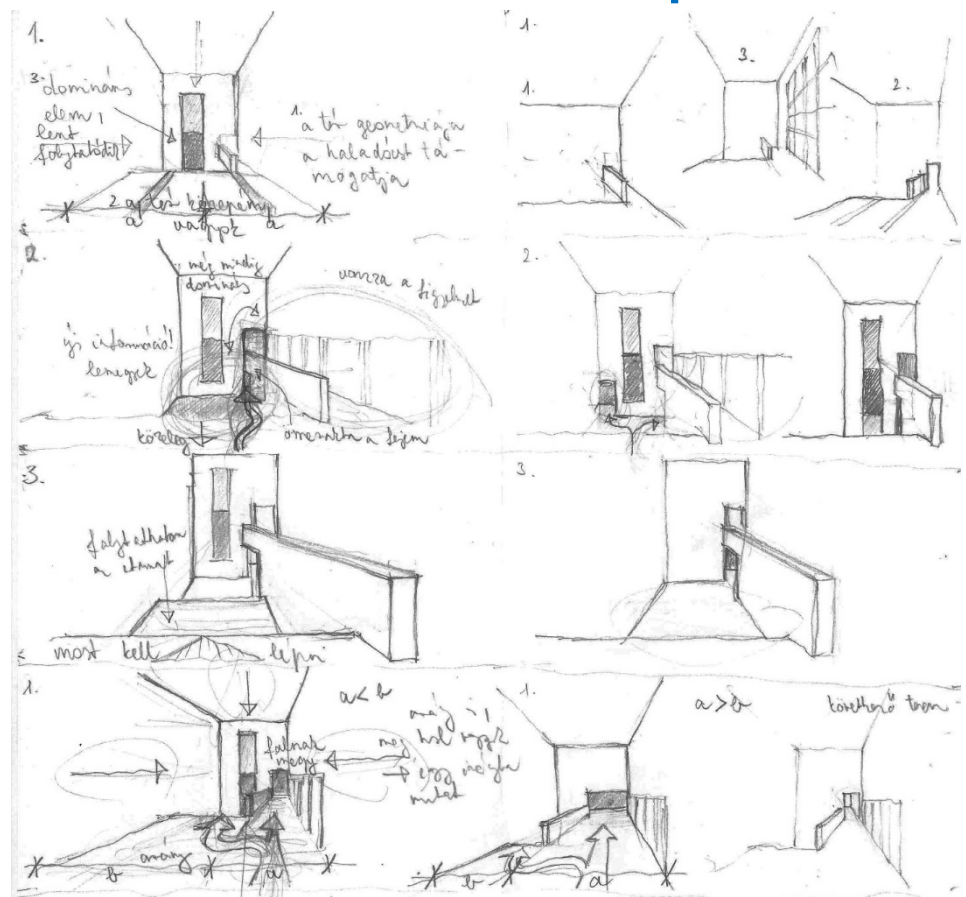
a tudományos
kutatásban

a művészeti
alkotásban

tudományos eredmények
használata

kutató – alkotó csapat

skiccek: Kurucz Attila, Gulyás Levente

4. hatások, adaptálhatóság

többfókuszú párhuzamos oktatási tevékenység

a művészeti
alkotásban

tudományos eredmények
használata

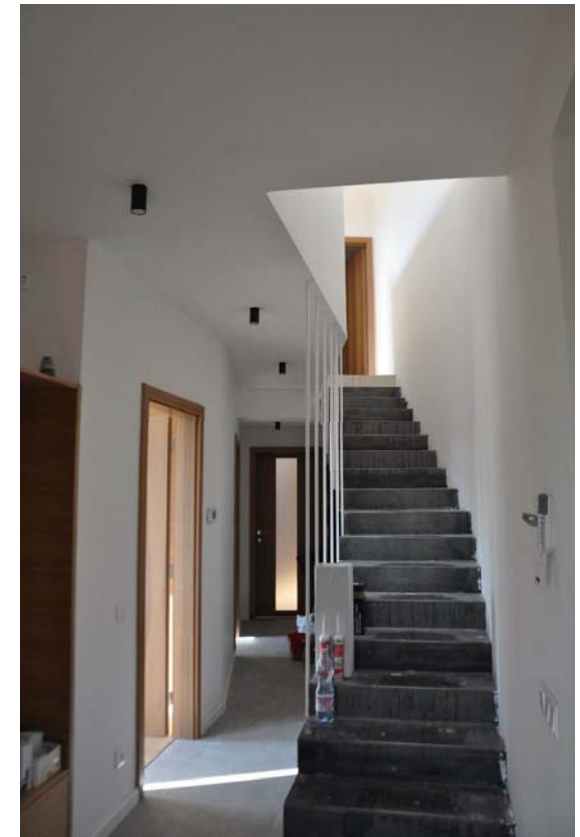

4. hatások, adaptálhatóság

kutató-tervező iroda cégmodell fejlesztése

Ginkgo Architects, Budapest

megvalósuló projekt, Zúzvara utca családi ház előtere

Jó gyakorlat – Felsőoktatás Nemzetközi Fejlesztéséért pályázat

Kutatási szeminárium tematika kidolgozása
Moholy-Nagy Művészeti Egyetem

MOME /// kurzus: Észlelépszichológiai kutatás és alkotás

A kurzus célja:

- a kutató-tervező attitűd népszerűsítése
- betekintés az interdiszciplináris témákba és a kutatás alapú tervezésbe
- inspiráció alkotáshoz

dilemma
tudományos kutatás
↔
intuitív gondolkodás, design

MOME /// kurzus: Észlelépszichológiai kutatás és alkotás

Oktatási módszer lényege:

az alkotók megismerik az elméletet, kiemelnek belőle valamit,
ami kapcsolható eddigi alkotásukhoz, vagy mások alkotásához
alkotás módosítások létrehozása a kérdéskör mentén

dilemma
tudományos kutatás
↔
intuitív gondolkodás, design

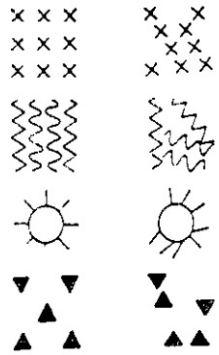
Hallgatói szemszög

Karakai Hanna textil tervező hallgató, Moholy-Nagy Művészeti Egyetem

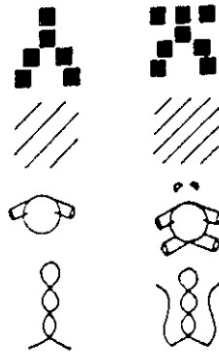
kurzus témavezető: Losonczy Anna DLA építész

(a következő diák (22-30) tartalma a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem társtulajdona)

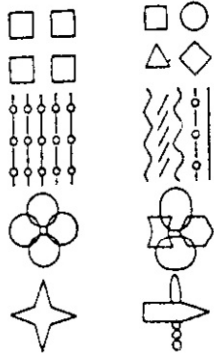
Az óra célja

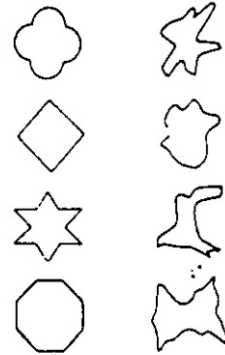
A. Az elrendezés szabálytalansága

B. A felület kitöltöttsége

C. Az elemek sokfélesége

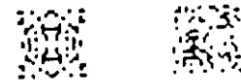
D. A forma szabálytalansága

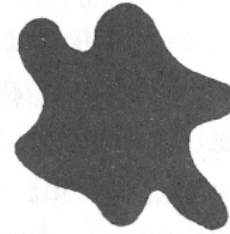
XA. A független egységek száma

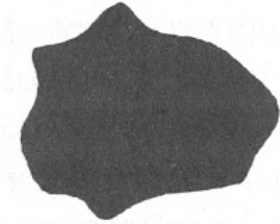
XC. Véletlenszerű eloszlások

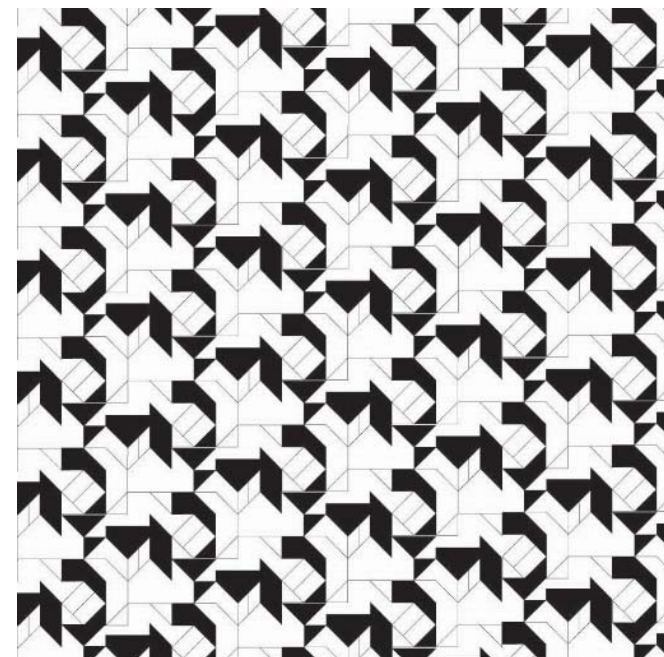
XB. Az aszimmetria

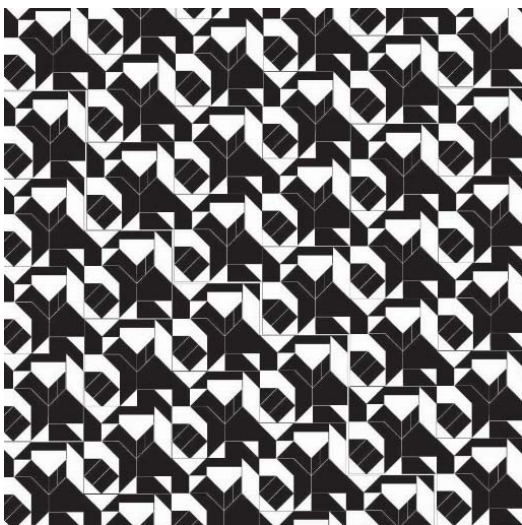
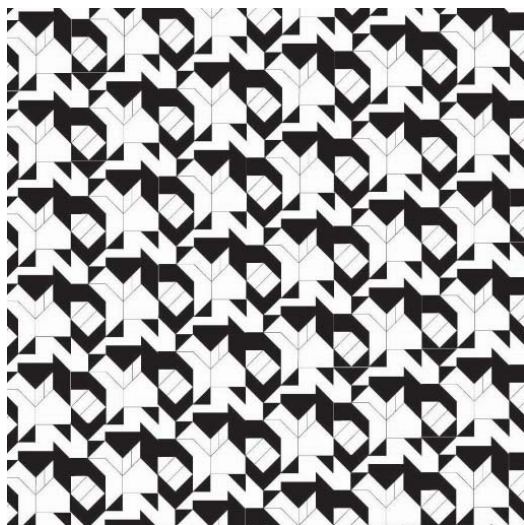
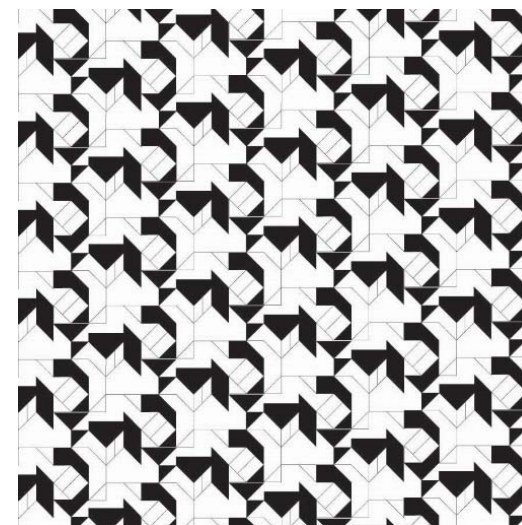
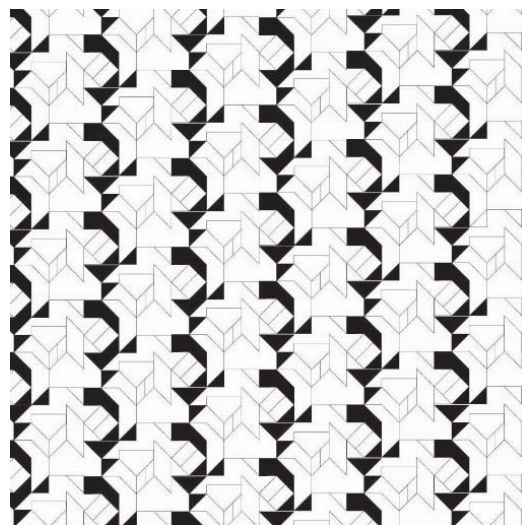
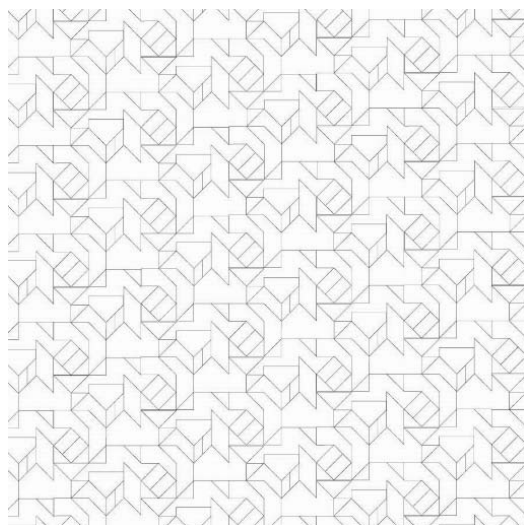
2

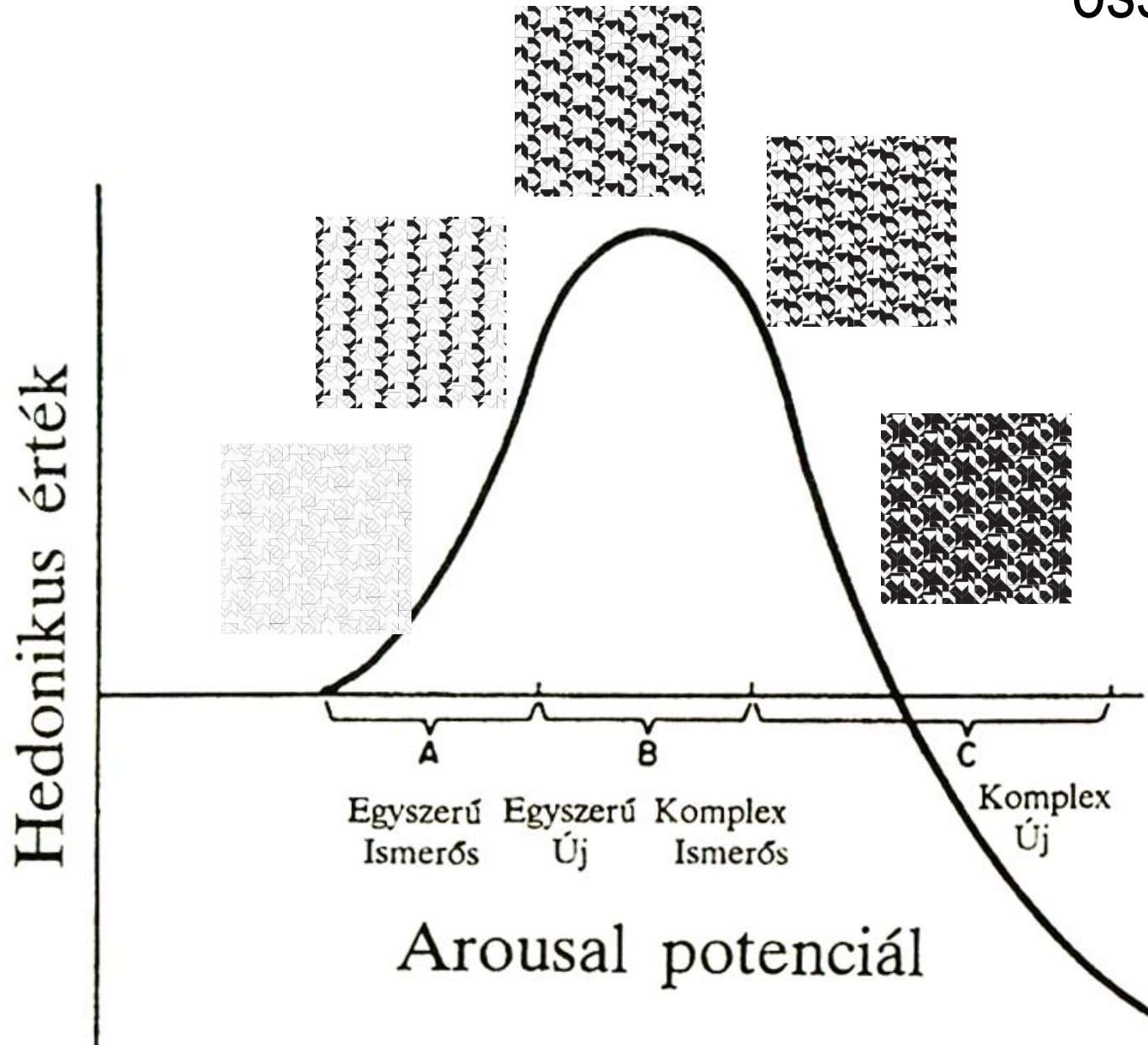
3

Egyéni feladat

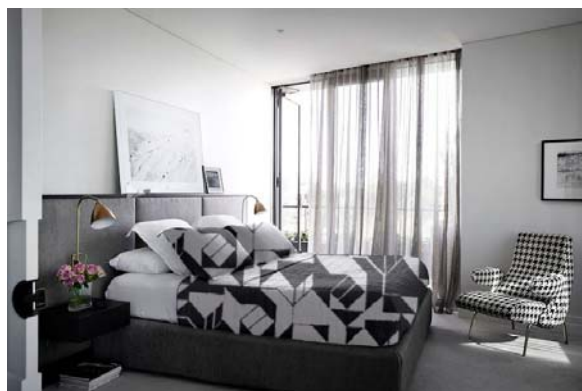
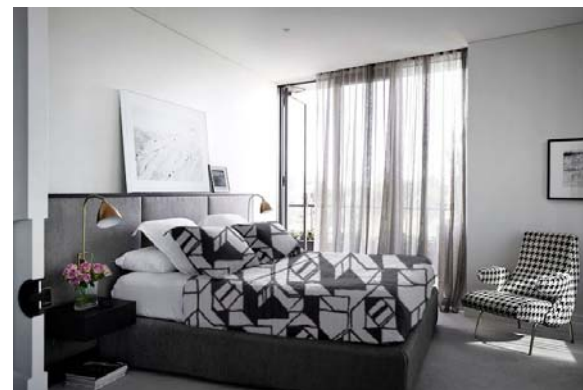
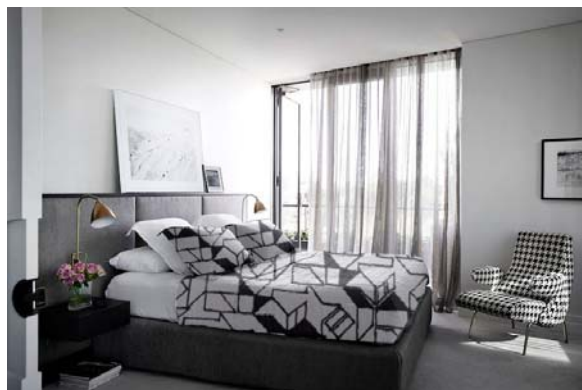
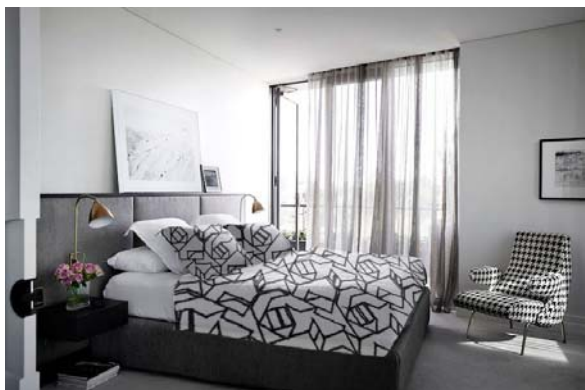
Az kutatás összekapcsolása az alkotással

Végeredmény

Falvédő

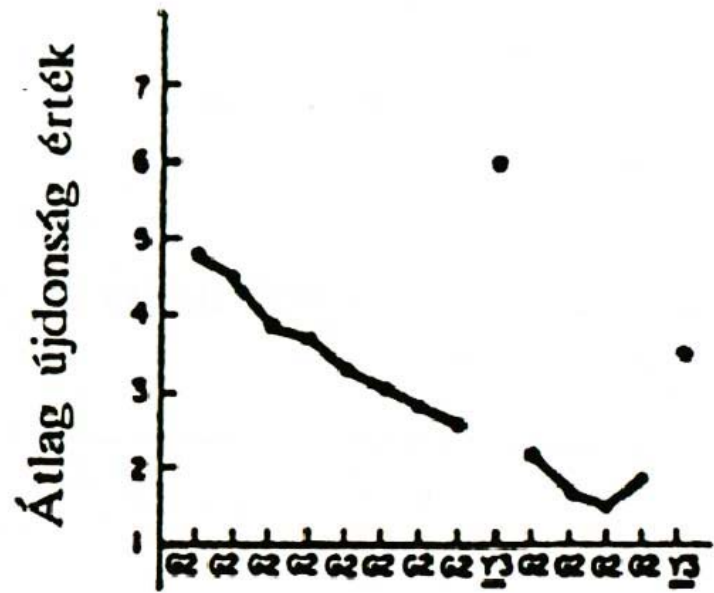
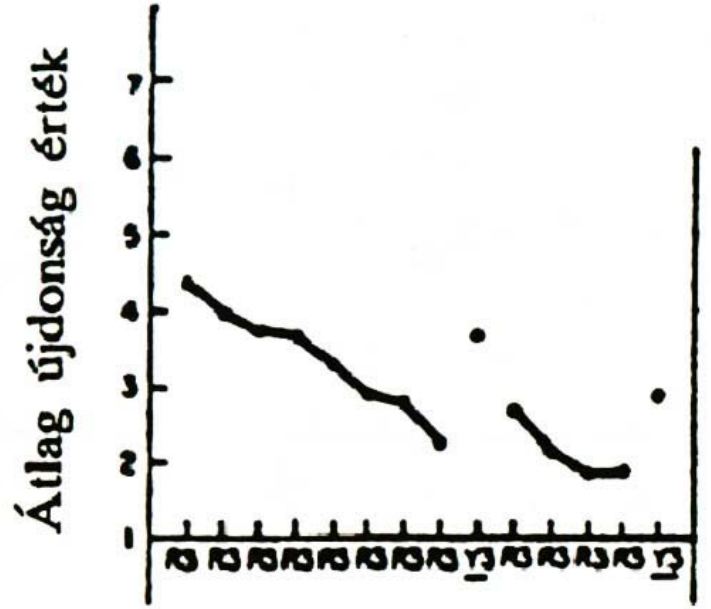
Ágynemű

Szőnyeg

Bútorkárpit

Összhatás

DEMO feladat

**Trendek és kihívások
a felsőoktatás nemzetköziesítésében konferencia**

Losonczy Anna DLA építész

Karakai Hanna textil tervező hallgató, Moholy-Nagy Művészeti Egyetem

KÖRNYEZETI PREFERENCIÁK

ELMÉLET /a

Milyen környezeteket szeret az ember? Stephen Kaplan és kutatócsoportja, 1987

Aesthetics, Affect and Cognition - Environmental Preference from an Evolutionary Perspective Environment and Behavior

	Érthetőség	Felfedezhetőség
Azonnali	Koherencia	Komplexitás
Jövőbeli-jósolt	Olvashatóság	Rejtélyesség

**A kiosztott lapokon 6 db fotót lát:
3 db fotót épített környezetekről, 3 db fotót textilekről.**

Kaplan (1987) elmélete szerint:

A vizuális környezet szerethetősége függ attól, hogy az adott környezet mennyire „érthető” és mennyi „felfedeznivaló” van rajta.

Az elméletet síkmintázatokra értelmezve:

A vizuális minta szerethetősége függ attól, hogy az adott minta mennyire „érthető” és mennyi „felfedeznivaló” van rajta.

feladat /a

Kérjük, sorolja be a lapon található fotókat az érthetőség és a felfedezhetőség skálán.

egyáltalán nem érthető **1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7** teljesen érthető

egyáltalán nincs rajta felfedeznivaló **1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7** nagyon sok felfedeznivaló van rajta

feladat /a

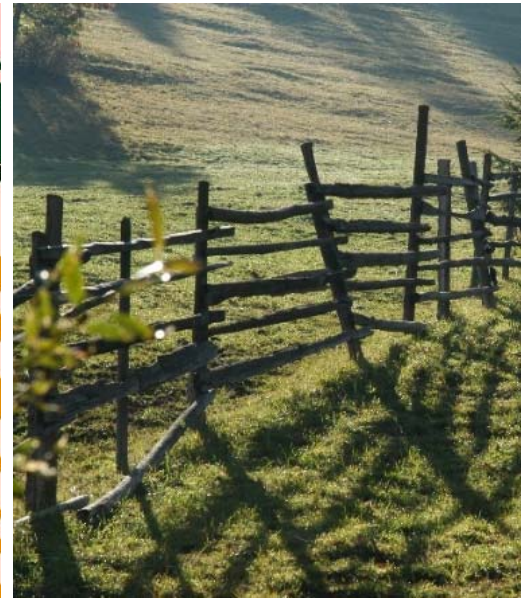
**Gondolkozzon rajta, hogy mi adja a különbséget az értékelések között.
A környezet fotóknál: Milyen környezeti tulajdonságok okozzák a különbséget?
A textil minta fotóknál: Milyen mintázatbeli tulajdonságok okozzák a különbséget?**

feladat /a

KÖRNYEZETI PREFERENCIÁK

feladat /a

kihívás:

elmélet környezeti, mintázatbeli tulajdonságokra értelmezése
Kaplan (1987) ehhez nem ad támpontot

a tervezők viszont tervezői döntések mentén tudják az elméletet
értelmezni és célzott pszichológiai hatást elérni

**ELMÉLET ÉRTELMEZÉSE
A GYAKORLATBAN**

A környezetekről szóló 3 db fotóval végezze el az előbbi besorolást újra úgy, hogy:.....

**Képzeld el, hogy belép a fotókon látható környezetekbe, és sétálni kezd.
(Egyesével mindhárom helyzetbe külön külön.)**

A képzeletbeli belehelyezkedés és mozgás kulcsfontosságú.

feladat /b

Kérjük, sorolja be a lapon található környezetekről szóló fotókat az érthetőség és a felfedezhetőség skálán újra.

A kérdés most úgy árnyalódik, hogy

ahogy mozgok a térben, idővel érthető lesz-e a környezet...

ahogy mozgok a térben, idővel mennyi felfedeznivalót fogok benne találni...

egyáltalán nem érthető 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 teljesen érthető

egyáltalán nincs rajta felfedeznivaló 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 nagyon sok felfedeznivaló van rajta

KÖRNYEZETI PREFERENCIÁK

ELMÉLET /b

Milyen környezeteket szeret az ember? Stephen Kaplan és kutatócsoportja, 1987

Aesthetics, Affect and Cognition - Environmental Preference from an Evolutionary Perspective Environment and Behavior

	Érthetőség	Felfedezhetőség
Azonnali	Koherencia	Komplexitás
Jövőbeli-jósolt	Olvashatóság	Rejtélyesség

A textil mintákról szóló 3 db fotó közül válasszon egyet,
és módosítson a mintázaton úgy, hogy az érthetőség és felfedezhetőség skálán
jobb vagy bal irányba elmozduljon az értékelése.

feladat /c

	Érthetőség	Felfedezhetőség
Azonnali	Koherencia	Komplexitás
Jövőbeli-jósolt	Olvashatóság	Rejtélyesség

A textil mintákról szóló 3 db fotó közül válasszon egyet,
és módosítson a mintázaton úgy, hogy az érthetőség és felfedezhetőség skálán
jobb vagy bal irányba elmozduljon az értékelése.

feladat /c

ALKOTÁS MÓDOSÍTÁS
célzott pszichológiai hatás
módosítás

	Érthetőség	Felfedezhetőség
Azonnali	Koherencia	Komplexitás
Jövőbeli-jósolt	Olvashatóság	Rejtélyesség

KÉRDÉSEK

Losonczi Anna DLA építész
Karakai Hanna textil tervező hallgató, Moholy-Nagy Művészeti Egyetem

losonczi@ginkgoarchitects.com

Losonczi Anna DLA építész
Karakai Hanna textil tervező hallgató, Moholy-Nagy Művészeti Egyetem

losonczi@ginkgoarchitects.com

KÖSZÖNJÜK